

**Деветнаеста седница
ФОРУМА ЗА КЛИМАТСКЕ ИЗГЛЕДЕ ЗА ЈУГОИСТОЧНУ ЕВРОПУ
(SEECOF-19)
април – мај 2018**

**КЛИМАТСКИ ИЗГЛЕДИ ЗА ЛЕТО 2018. ГОДИНЕ ЗА
ЈУГОИСТОЧНУ ЕВРОПУ И КАВКАСКИ РЕГИОН (SEE&C)**

Експерти за климу из мреже Регионалних климатских центара Регионалне асоцијације VI за Европу Светске метеоролошке организације, и то из нодова за дугорочну прогнозу (Meteo France, Француска i Roshydromet, Русија) и мониторинг климе (Deutscher Wetterdienst, Немачка); UK Met-Office-а (Уједињено Краљевство); Глобалног центра за прогнозу времена Европског центра за средњерочне прогнозе времена (ECMWF); Међународног истраживачког института за климу и друштво (IRI, SAD); Националног центра за прогнозу животне средине (NCEP, SAD); Виртуелног центра за климатске промене за југоисточну Европу (SEEVCCC, Србија); и националних хидрометеоролошких служби земаља SEECOF региона значајно су допринели успешном спровођењу SEECOF-19 форума у погледу развоја релевантних документа и обезбеђивања научних смерница и препорука.

SEECOF-19 се састојао од следећих корака:

- Корак 1: квалитативна процена тачности климатских изгледа за зиму 2017/18. године
- Корак 2: процена садашњег стања климе укључујући глобалне карактеристике климе великих размера и процене њених вероватних промена у току наредних месеци
- Корак 3: доношење заједничке прогнозе за лето 2018. године

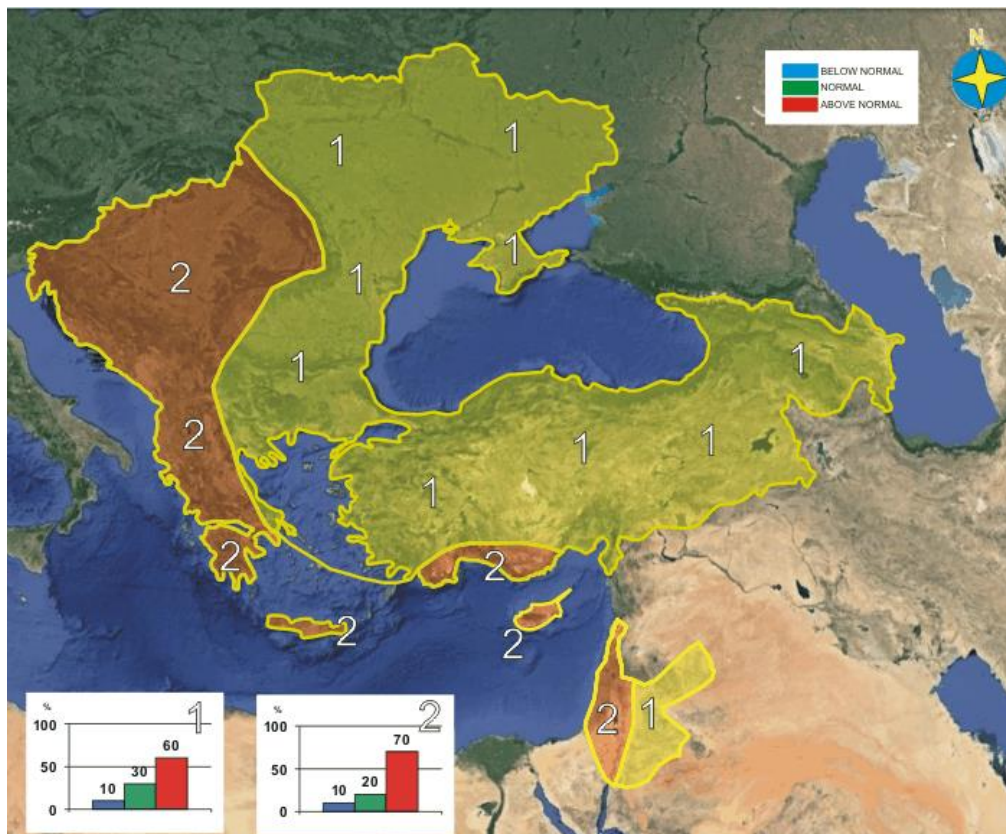
Сва релевантна документација постављена је и ажурирана на интернет страни SEEVCCC:
<http://www.seevccc.rs>

SEECOF-19 КЛИМАТСКИ ИЗГЛЕДИ ЗА ЛЕТО 2018. ГОДИНЕ

Исто као и MedCOF-10 климатски изгледи, SEECOF-19 прогноза се заснива на резултатима динамичких модела, између осталог и оперативних продуката SEEVCCC центра, статистичких модела као и познатих телеконекција климатских карактеристика великих размера.

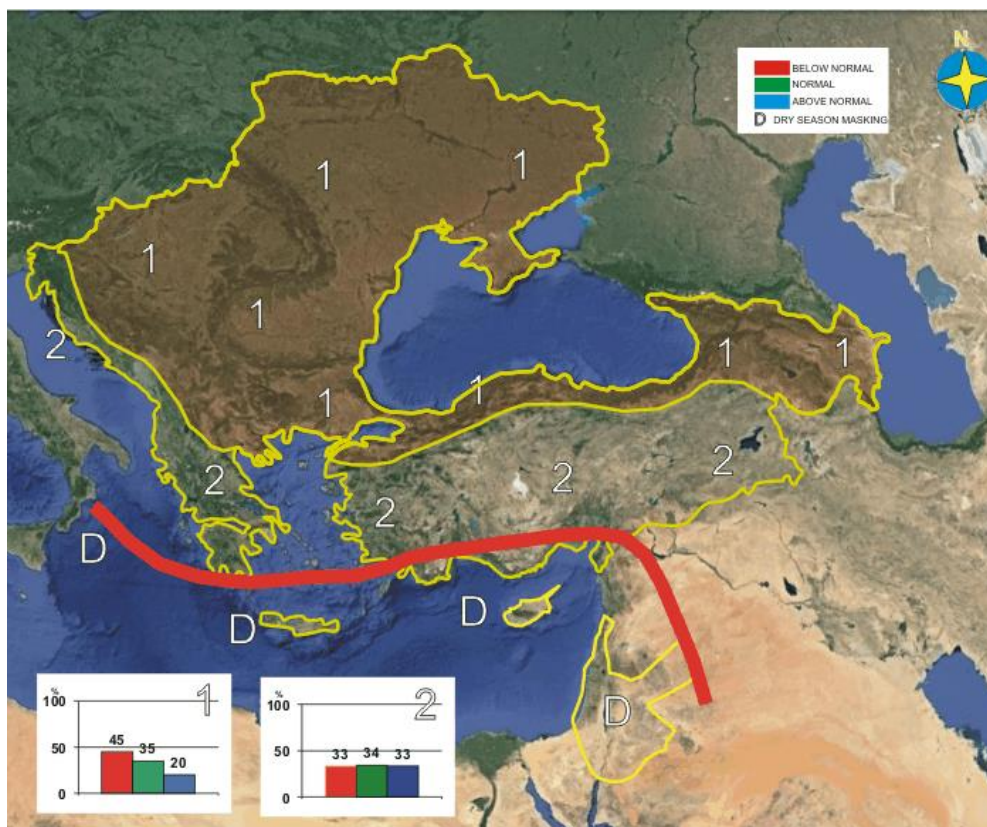
Током месеца априла 2018. године, у тропском делу Пацифичког океана и даље се одржавала појава La Niње. Већина прогностичких модела указује на могућност повратка El Niño јужне осцилације у неутрално стање, барем током лета 2018. године. Северно атлантска осцилација је била позитивна током априла и постоји вероватноћа да ће се смањити до неутралне фазе током касног лета. Последњих неколико месеци осматрено је да су температуре површине источног Медитерана и Црног мора биле више од просека а овакви услови се очекују и током предстојећег лета. Источно-атлантска телеконекција је била позитивна током априла и највероватније ће бити у позитивној фази током јуна и јула. Током лета, IOD (Дипол Индијског океана) се прогнозира да ће бити у неутралној фази. Има изгледа да температуре површине мора у северном делу тропског Атлантика (тзв.ТНА) имају тренд ка негативним аномалијама, које су врло близу неутралној фази. Истовремено, температуре површине мора у јужном делу тропског Атлантика (тзв.ТАСИ) тренутно су испод просека и очекује се да ће се задржати и током лета.

Карте показују пробабилистичку заједничку прогнозу за терцилне категорије аномалија сезонске средње температуре и падавина, у односу на период 1981 – 2010. године. Због тренда климатског отопљавања изабрани референтни период има утицаја на аномалије.

Слика 1. Графички приказ температурних изгледа за лето 2018. године

У целом SEECOF региону постоје изгледи да ће летње температуре бити изнад просека. Вредност вероватноће за летње температуре изнад просека повећава се од севера-североистока ка западним и јужним деловима SEECOF региона. Вредност вероватноће за превазилажење просечних летњих температура је нижа у источном делу Балканског полуострва, Украјини и дуж обала Егејског и Црног мора, већем делом Турске, јужног Кавказа као и Јордана (зона 1 на слици 1). Вредност вероватноће за услове изнад просека највећа је у Панонској низији, централном и западном Балкану, већем делу Грчке, дуж обала Јадранског, Јонског и источно Медитеранског мора са припадајућим обалама, као и у Израелу (зона 2 на слици 1). Генерално речено, релативно високе вредности вероватноће за појаву летњих температура изнад просека вероватно су једним делом последица тренда климатског загревања.

Слика 2. Графички приказ падавинских изгледа за лето 2018. године

Непоузданост регионалних прогноза је већа за падавине него за температуре. Покретачи као што су TASI и TNA указују на да ће лето бити сушније од просека у северном делу SEECOF домена, дуж обала Црног мора као и јужног Кавказа. У већем делу SEECOF региона (зона 1 на слици 2) прогнозира се да ће укупне количине падавина током лета бити испод просека, осим обала Јадранског, Јонског и Егејског мора са припадајућим залеђем, јужног Балкана, као и у континенталног дела Турске (зона 2 на слици 2) са подједнаком вероватноћом за појаву летње количине падавина испод, у границама или изнад вишегодишњег просека.

Треба напоменути да су у одређеним деловима земље, посебно планинским областима, услед епизода повећане конвекције у комбинацији са обилним падавинама, могуће летње количине падавине око или изнад просека. У области источног Медитерана са припадајућим обалама, Крита, Израела и Јордана, услед маскирања сигнала током сушне сезоне, није могуће прогнозирати укупне летње количине падавина.

Напомена:

Свака детаљнија информација о сезонској прогнози времена, уз краткорочно ажурирање и упозорења биће доступна током летњих месеци у националним метеоролошким службама, заједно са детаљима методологији и прогнозљивости дугорочних прогноза.

**Графички приказ климатских изгледа у овом извештају служи само као смерница и не представља никакво мишљење о правном статусу било које земље, територије, града или области, о њиховим надлежним властима, нити се бави њиховим границама.*

ДОДАТАК А: Стране које су дале допринос форуму SEECOF-19

- Светска метеоролошка организација
- Met Office, Уједињено Краљевство
- Међународни истраживачки институт за климу и друштво, Сједињене Америчке Државе
- Европски центар за средњорочне прогнозе времена (ECMWF)
- Météo France, Република Француска
- Roshydromet, Руска Федерација
- Deutscher Wetterdienst, Федерална Република Немачка
- Национални центар за прогнозу животне средине, Сједињене Америчке Државе
- Подрегионални центар за климатске промене за југоисточну Европу чији је домаћин Републички хидрометеоролошки завод, Република Србија
- Институт за геонауке, енергетику, воде и животну средину, Албанија
- Државни хидрометеоролошки завод Јерменије, Јерменија
- Национални институт за метеорологију и хидрологију, Република Бугарска
- Државни хидрометеоролошки завод, Република Хрватска
- Метеоролошка служба, Република Кипар
- Национална метеоролошка служба Грчке, Грчка
- Национална агенција за животну средину Грузије, Грузија
- Метеоролошка служба Републике Мађарске, Република Мађарска
- Метеоролошка служба Израела, Израел
- Републички хидрометеоролошки институт, Бивша Југословенска Република Македонија
- Државни хидрометеоролошки завод Молдавије, Молдавија
- Хидрометеоролошки институт Црне Горе, Црна Гора
- Национална метеоролошка служба, Румунија
- Федерални хидрометеоролошки завод Федерације Босне и Херцеговине, Федерација Босна и Херцеговина, Босна и Херцеговина
- Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске, Република Српска, Босна и Херцеговина
- Републички хидрометеоролошки завод, Република Србија
- Државни метеоролошки завод Турске, Турска
- Хидрометеоролошки центар Украјине, Украјина